

3. søndag i påsketiden, 15. april 2018.

Det står skrevet hos evangelisten Johannes i det 10. kapitlet:

Jesus sa: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som ikke går inn til saueflokken gjennom porten, men klatrer over et annet sted, han er en tyv og en røver. Men den som kommer inn gjennom porten, er gjeter for sauene. Portvokteren åpner for ham, og sauene hører stemmen hans. Han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut. Og når han har fått ut alle sine, går han foran dem, og sauene følger ham, for de kjenner stemmen hans. Men en fremmed følger de ikke. De flykter fra ham fordi de ikke kjenner den fremmedes stemme.» Denne lignelsen fortalte Jesus, men de skjønnte ikke hva han mente.

Da sa Jesus: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Jeg er porten inn til sauene. Alle de som er kommet før meg, er tyver og røvere, men sauene har ikke hørt på dem. Jeg er porten. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst og fritt gå inn og ut og finne beite. Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge. Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.

Slik lyder det hellige evangeliet. (Joh 10,1-10)

Du ser kanskje for deg en vakker idyll når vi begynner å snakke om sauer og gjeterer. Det er ikke slik. Å være gjeter er i verste fall en jobb hvor man setter livet på spill. Å være sau er heller ingen dans på rose! Sauer lever et utsatt liv i norsk utmark. Jeg fant en gang et lam som lå og holdt på å dø i skogen. Det kostet meg en del besvær å lete opp eieren av flokken, men heldigvis fant jeg henne så hun kunne ta seg av det forkomne lammet. Sauer er forsvarsløse dyr. Å *ikke* sette noen til å passe på dem, er å kalkulere med tap. Det er et svik mot dyrene.

Jesus snakker ikke med snill og mild stemme når han bruker bildet om sauene, innhegningen og gjeteren. Hvordan kan jeg vite det? Jo, fordi han er sinna! Han er forbannet på lederne i Jerusalem. Han kaller dem tyver og røvere. Han taler selvsagt i bilder, men bildet er så kjent for tilhørerne hans, at de umiddelbart skjønner hvem han refser.

Det er ikke første gang en profet har stått frem blant israelittene og refset lederne deres. *Esekiel* gjorde det samme 600 år tidligere. Vanstyre og politisk dumskap hadde lagt Jerusalem åpen for Nebukadnesars hær som høvlet over landet og deporterte eliten av israelitter fra Jerusalem i flere omganger. (En liten digresjon: I går da Operaen i Oslo ble feiret, fremførte

et kjempekor på 3000 sangere Verdis *Slavekoret* på Operataket. For de som ikke allerede vet det: Dette *slavekoret* til Verdi, israelittene som blir deportert fra Jerusalem til Babylon.) Esekiel var selv blant de deporterte i 598 f.Kr. Et 50 år langt fangenskap ventet israelittene, og Esekiel så å si *slakter* de lederne som har latt dette skje. (Les Esekiel 34). Riktignok taler han i bilder, men bildene er kjent for tilhørerne. Han snakker om sauer og gjeterne og villdyr. Sauene er folket, gjeterne er lederne som har sviktet, og villdyrene er Israels fiender. Men én dag, sier Esekiel, vil det komme en *ny* gjeter, en *god* gjeter, den nye David som skal slutte en fredspakt med folket og utrydde villdyrene. (Esek 34, 23ff)

Nå er det Jesus sin tur. Han bruker Esekiels bilder. Alle skjønner kritikken, og enda verre: De skjønner at han stiller seg selv fram som *gjeteren, den nye David*: Han er den som kommer lovlig gjennom den bevoktede porten, han er en folket kjenner, han er den de vil følge! Og litt etterpå kaller han seg *porten*: Han er den som åpner opp og skaper frihet og overflod. Det er sterke ord i et land og en by hvor fremmede soldater vokter byporten, hvor tollere krever inn skyhøye avgifter fra fattige bønder, og hvor det religiøse lederskapet har laget så rigide leveregler at

knapt noen kan regne med å slippe inn til det aller helligste, hverken her i livet eller det neste.

Men Jesus har allerede støtt på mye motstand fra Jerusalems ledere. Når han presenterer seg som Guds utsending, blir han møtt med kulde og fiendskap. Han velger likevel å provosere. Han vet han lever farlig, men han kan ikke la være. Når han for eksempel helbreder et sykt menneske på sabbaten, understreker han hvor mye det er om å gjøre å bringe Guds kjærlighet til undertrykte og syke. Han kunne selvsagt ventet til dagen etter og unngått å provosere regelrytterne, men han *vil* provosere, for han vil demonstrere at budet om hvile må vike for budet om å vise barmhjertighet.

Med denne fortellingen og mange flere, understreker evangelisten Johannes at Jesus er en rebell og en som ikke er kommet med en tilpasset form for religion, tvert imot, Jesus er kommet for å snu alt på hodet, eller som han sier det: Være et lys i mørket.

Noen ganger kan det være en fordel å kunne sin bibelhistorie. Jeg skal ikke påstå at jeg kan min godt nok. Historikken rundt Esekiel fikk jeg presentert av sykehusprest Oscar for noen dager

siden. Takk for det, Oscar. Det var nyttig informasjon. Jesus kunne selvsagt sin bibelhistorie og bruket den for å tolke sin egen historie og sin samtid. I dag, 2000 år etter, er denne historien like aktuell. Når vi kan vår bibelhistorie, kaster den lys over det som er kritikkverdig i dag, både i samfunnet og i kirken.

Vi blir nødt til å spørre oss: Er det noe hos oss som binder mennesker, gjør oss ufrie og utrygge, som redde sauer uten noen til å passe på oss? Er vi på vår måte å være kirke, med på å legge urimelige byrder på mennesker? Det er vanskelig å se seg selv utenfra. Derfor må jeg bare spørre og være åpen for de svar som måtte komme.

Jesus lover frihet og trygghet. Han er kommet for å gi liv og overflod, sier han. Hva vil det si? På hans egen tid var han populær blant fattige og utstøtte. Det kan godt hende de forsto løftet hans bokstavelig, for de kunne ha god bruk for litt større rikdom, i alle fall rettferdighet. Godene var dårlig fordelt. Som kristne tror jeg oppriktig at det er vårt kall å arbeide for større sosial likhet mellom mennesker, både her hjemme og i verden.

Men evangelisten Johannes er nok først og fremst kjent for å fremheve Jesu oppgave som den som åpner opp veien til Gud selv. Jesus er den som skaper fred og forsoning mellom Gud og mennesker. Her i Østenstad kirke har vi åpnet opp alterringen. Jeg vet at det har provosert noen som føler de har mistet det gode stedet hvor man kan knele ned foran Gud, men for meg har det vært en viktig symbolsk handling: Å åpne alterringen symboliserer at veien til Guds bord er åpen for alle. Det skal ikke finnes skranker og stengsler der hvor Jesus har gått opp løypa. Hans død og oppstandelse manifesteres hver søndag på alteret når vi forbereder nattverden og deler ut vin og brød, Jesu kropp og blod. Det er for alle. Det gir liv, evig liv, og det gir overflod, overflod av nåde og frihet.

Når friheten er blitt så stor, som Jesus sier det, slik at man kan gå ut og inn gjennom porten, som man selv ønsker, så legges gaven og ansvaret over på den enkelte. Nå er det du og jeg som avgjør hva vi vil. Da templet skulle bygges opp igjen i Jerusalem etter at israelittene fikk vende hjem, var det et stort arbeid som ventet dem. Det kunne tatt motet fra de fleste, men de valgte likevel å gå løs på oppgaven. Kanskje er ikke et slikt bygg så viktig i seg selv. Heller ikke et kirkebygg er viktig i seg

selv, men i det øyeblikket mange mennesker velger å gå sammen for å bygge noe *opp*, skjer det noe med vår identitet: Vi er ikke lenger bare enkeltpersoner, vi er et fellesskap, vi har et felles mål. Å motta nattverden er å understreke dette fellesskapet: Nå gjør vi dette sammen. Ulike som vi er, vil vi likevel stå sammen i kampen for rett og rettferdighet, for åpenhet og frihet, for nestekjærlighet og barmhjertighet, og det er Jesus, han som ga livet sitt for å synliggjøre Guds kjærlighet i verden, som binder oss sammen og skaper håp og tro. La oss derfor møte ham og hverandre her ved Guds alter i dag, og la oss nå reise oss og bekjenne vår hellige, livgivende tro!

979.